

ระเบียบวิธีวิจัย ทางการจัดการชั้นสูง

(Advanced Management Research Methodology)

รศ.ดร.อภิวัฒน์ จันตะนี

สำนักวิจัยและนวัตกรรม
มูลนิธิแสงสีวิชาการ

ชื่อหนังสือ ระเบียบวิธีวิจัยทางการจัดการชั้นสูง

ชื่อผู้แต่ง รองศาสตราจารย์ ดร.อภินันท์ จันตะนี

พิมพ์ครั้งที่ ๕

จำนวนพิมพ์ ๕๐ เล่ม ราคา ๔๒๐ บาท

จัดพิมพ์โดย รองศาสตราจารย์ ดร.อภินันท์ จันตะนี

เลขที่ 199-538 ถนนกรุงศรีฯ ต.บ่อทองสวนพญู

อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา 13000

โทร. 089-9004334

พิมพ์ที่ บริษัท จรัสสินทวงศ์การพิมพ์ จำกัด

เลขที่ 219 ซอยเพชรเกษม 102/2 แขวงบางแคเหนือ เขตบางแค

กรุงเทพฯ โทรศัพท์.02-809-2281-3 โทรสาร 02-809-2284

www.fast-books.com email: fastbookthai@gmail.com

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ

อภินันท์ จันตะนี.

ระเบียบวิธีวิจัยทางการจัดการชั้นสูง

กรุงเทพมหานคร จรัสสินทวงศ์การพิมพ์ ๒๕๖๖

๔๐๖ หน้า

๑.วิจัย ๒. การจัดการชั้นสูง-วิจัย ๑. ชื่อเรื่อง

ISBN 978-616-361-402-5

คำนิยม

หนังสือ“ระเบียบวิธีวิจัยทางการจัดการชั้นสูง”เล่มนี้ที่รองศาสตราจารย์ ดร.อภิรักษ์ จันตะนี ได้เรียบเรียงขึ้น ซึ่งเป็นไปตามรายวิชาบังคับในหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ และได้ดำเนินการเปิดสอนให้กับนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ตั้งแต่ปีการศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๔ เป็นต้นมา โดยศึกษาวิเคราะห์ปรัชญาและมโนทัศน์พื้นฐานสร้างองค์ความรู้ทางการจัดการ แนวคิดและกระบวนการวิจัยเชิงประจักษ์ การสร้างทฤษฎี ตัวแบบ การกำหนดสมมติฐาน การออกแบบวิจัย การรวบรวมข้อมูล การสุ่มตัวอย่างและการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลการวิจัย เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาทฤษฎีทางการจัดการหรือเพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการ และสามารถนำไปปรับใช้กับองค์กร คณะสงฆ์ได้เป็นอย่างดี ซึ่งทางคณะสังคมศาสตร์ ได้เชิญรองศาสตราจารย์ ดร.อภิรักษ์ จันตะนี มาสอนร่วมในรายวิชาระเบียบวิธีวิจัยทางการจัดการชั้นสูง ตั้งแต่วันที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๕๔ มาถึงปีการศึกษา พ.ศ.๒๕๕๖ ในปัจจุบัน ซึ่งทำให้พระนิสิตได้รับความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์ในเนื้อหาเกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัยชั้นสูง จนกระทั่งทำให้พระนิสิตสามารถเขียนโครงร่างการวิจัยและโครงร่างวิทยานิพนธ์เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการสอบโครงร่างของวิทยานิพนธ์ที่ถูกต้องตามระเบียบวิธีวิจัยได้เป็นอย่างดีตลอดมา

ในการนี้คณะสังคมศาสตร์ จึงขอชื่นชมและอนุโมทนากับรองศาสตราจารย์ ดร.อภิรักษ์ จันตะนี ได้ใช้ความพยายามศึกษาค้นคว้าและเรียบเรียงตำราเล่มนี้ เพื่อประกอบการเรียนการสอนของพระนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่านอกจากการจัดทำเรียงเรียงตำราในครั้งนี้ คงจะมีเอกสารหรือตำราในรายวิชาอื่นออกสู่แวดวงวิชาการอีกต่อไป ทั้งนี้เพื่อความหลากหลายในเอกสาร/ตำราและความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการของคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยสืบต่อไป

(พระครูปริยัติกิตติธำรง ผศ.ดร.)

คณบดีคณะสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

คำนำ(ครั้งที่ ๔)

การปรับปรุงหนังสือระเบียบวิธีวิจัยทางการจัดการชั้นสูงครั้งที่ ๔ นี้ เพื่อต้องการปรับปรุงรายละเอียดและตัวอย่างให้สอดคล้องกับสาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธ โดยมีจำนวน ๑๕ บทเช่นเดิม ทั้งนี้เพื่อให้นิสิตนักศึกษาและอาจารย์ที่ทำวิจัยเพื่อขอเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ(ผศ./รศ.) โดยการปรับปรุงเนื้อหาสาระในแต่ละบทให้สอดคล้องกับการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศในสังคมปัจจุบัน และอนาคตมากขึ้น ในส่วนของเนื้อหาหลักยังเน้นให้ผู้เรียนได้ศึกษาวิเคราะห์ปรัชญาและมโนทัศน์ พื้นฐานสร้างองค์ความรู้ทางการจัดการแนวคิดและกระบวนการวิจัยเชิงประจักษ์ การสร้างทฤษฎี ตัวแบบ การกำหนดสมมติฐาน การออกแบบวิจัย การรวบรวมข้อมูล การสุ่มตัวอย่างและการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลการวิจัย เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาทฤษฎีทางการจัดการ หรือเพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการ และสามารถนำไปปรับใช้กับหน่วยงานหรือองค์กรคณะสงฆ์ โดยได้นำหลักพุทธธรรมมาไว้ในบทที่ ๖ เพิ่มขึ้น พร้อมทั้งนำตัวอย่างการวิจัยในสาขาวิชาการจัดการเชิงพุทธด้วย

จากการปรับปรุงเนื้อหาและตัวอย่างผลงานวิจัยดังกล่าว ซึ่งจะทำให้ นิสิต/นักศึกษาและอาจารย์ที่สนใจใฝ่รู้ทั้งหลายจะสามารถนำไปปรับใช้ได้หรือใช้เป็นแนวทางในการค้นคว้าเพิ่มเติมได้ ทางผู้เรียบเรียงเอกสารตำรา จึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะสามารถใช้ประโยชน์ได้ตามสมควร หากมีข้อความใดอาจคลาดเคลื่อนไปบ้าง ทางผู้เรียบเรียงตำราทางวิชาการในครั้งนี ขออภัยขอรับข้อเสนอแนะในทางสร้างสรรค์เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาในโอกาสต่อไป

(รองศาสตราจารย์ ดร.อภินันท์ จันตะนี)

๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๕

คำนำ (ครั้งที่ ๕)

หนังสือระเบียบวิธีวิจัยทางการจัดการชั้นสูงเล่มนี้ ได้ปรับปรุงเป็นครั้งที่ ๕ ซึ่งได้เพิ่มเติมกระบวนการวิจัยในบทที่ ๒ ให้สอดคล้องกับเกณฑ์ กพอ.๒๕๖๕ หน้า ๑๑๗ และปรับเนื้อหาสาระสำคัญให้ทันสมัย โดยมีเนื้อหาสาระที่เกี่ยวกับการศึกษาวิเคราะห์ปรัชญาและมโนทัศน์พื้นฐานสร้างองค์ความรู้ทางการจัดการแนวคิดและกระบวนการวิจัยเชิงประจักษ์ การสร้างทฤษฎี การกำหนดปัญหาหรือหัวข้อเรื่องวิจัย วัตถุประสงค์การวิจัย ขอบเขตการวิจัย การทบทวนวรรณกรรม และการกำหนดประชากรและตัวอย่าง การสร้างและทดลองเครื่องมือวิจัย การรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การสรุปผลการวิจัย การอภิปราย และข้อเสนอแนะ เพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาทฤษฎีทางการจัดการ หรือเพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการ และสามารถนำไปปรับใช้กับหน่วยงานหรือองค์กรคณะสงฆ์ เน้นการวิจัยเกี่ยวกับการจัดการเชิงพุทธและในสาขาสังคมศาสตร์ จรรยาบรรณทางสังคมศาสตร์ นักวิจัยต้องฝึกฝนเพื่อค้นหางานวิจัยและการเขียนเสนอโครงร่างการวิจัย

ในการปรับปรุงครั้งที่ ๕ นี้ ได้รับความเมตตาจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง ๓ ท่านเพื่อตรวจประเมินเนื้อหาสาระสำคัญให้มีคุณภาพฯ คือ ศาสตราจารย์ ดร.จำนงค์ อติวัฒนสิทธิ์ รองศาสตราจารย์ ดร.วันทนี แสนภักดี และรองศาสตราจารย์ ดร.วีระกิตต์ เสาร์รัมย์ จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้สละเวลาเพื่อตรวจประเมินคุณภาพในหนังสือเล่มนี้ด้วยดี แต่อาจมีเนื้อหาสาระที่อาจคลาดเคลื่อนหรือข้อมูลไม่ทันสมัยไปบ้าง ถ้าท่านจะกรุณาเสนอแนะในทางสร้างสรรค์มายังผู้จัดทำก็ขอน้อมรับเพื่อปรับปรุงแก้ไขในโอกาสต่อไป

(รศ.ดร.อภินันท์ จันตะนี)

๑๙ มกราคม ๒๕๖๖

สารบัญ

	หน้า
บทที่ ๑ ความรู้เกี่ยวกับการวิจัย	
๑.๑ การแสวงหาความรู้ใหม่	๑
๑.๒ ระเบียบวิธีการวิจัย	๒
๑.๓ ประเภทของการวิจัย	๓
๑.๔ การวิจัยทางด้านการบริหารจัดการ	๔
๑.๕ จรรยาบรรณของนักวิจัย.....	๕
๑.๖ คุณภาพผลงานวิจัยและคุณลักษณะ.....	๖
๑.๗ ปัญหาการปฏิบัติตามระบบประกันคุณภาพคุณวุฒิบัณฑิต.....	๑๕
๑.๘ ตัวอย่าง-ชื่อเรื่องการวิจัยระดับปริญญาเอก	๑๗
บทที่ ๒ ระเบียบวิธีการวิจัย	
๒.๑ ส่วนประกอบตอนต้น	๒๓
๒.๒ ส่วนประกอบเนื้อเรื่อง.....	๒๓
๒.๓ ส่วนประกอบตอนท้าย.....	๒๔
๒.๔ การทำวิจัยให้มีคุณภาพตามเกณฑ์ของ กพอ. ๒๕๖๕	๔๑
บทที่ ๓ การวิจัยเชิงคุณภาพ	
๓.๑ ความสำคัญในการวิจัยเชิงคุณภาพ.....	๔๓
๓.๒ ทฤษฎีเกี่ยวกับการวิจัยเชิงคุณภาพ.....	๔๔
๓.๓ หลักการของผู้ทำวิจัยเชิงคุณภาพ.....	๔๕
๓.๔ การกำหนดแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ	๔๖
๓.๕ ตัวอย่าง- การวิจัยเชิงคุณภาพระดับปริญญาเอก	๕๐

บทที่ ๔ การวิจัยเชิงปริมาณ

๔.๑ ส่วนประกอบของการวิจัยเชิงปริมาณ	๕๘
๔.๒ ตัวอย่าง-การวิจัยเชิงปริมาณ	๖๓
๑) เรื่อง – อิทธิพลของพรหมวิหารธรรมที่มีผลต่อความพึงพอใจ ในการปฏิบัติงานของพนักงานฯ	๖๓
๒) เรื่อง - การพัฒนารูปแบบการให้บริการที่มีผลต่อการตัดสินใจ.....	๗๐

บทที่ ๕ การวิจัยเชิงประจักษ์

๕.๑ รูปแบบการวิจัยเชิงประจักษ์.....	๘๐
๕.๒ การวิจัยเชิงประจักษ์ด้านจิตวิทยา.....	๘๑
๕.๓ ความสำคัญที่ปฏิบัติตามหลักฐานเชิงประจักษ์.....	๘๑
๕.๔ เป้าหมายของศาสตร์ที่อธิบายความจริงของโลกในเชิงประจักษ์.....	๘๓
๕.๕ ระเบียบวิธีวิจัยเชิงประจักษ์.....	๘๔
๕.๖ ความเกี่ยวข้องการวิจัยเชิงประจักษ์ เชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ.....	๘๕
๕.๗ การออกแบบวิจัยเชิงประจักษ์.....	๘๖
ตัวอย่าง-การวิจัยเชิงประจักษ์.....	๙๐

บทที่ ๖ การทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้อง

๖.๑ วรรณกรรมปฐมภูมิและวรรณกรรมทุติยภูมิ.....	๙๔
๖.๒ กลุ่มทฤษฎีการบริหาร.....	๙๖
๖.๓ กลุ่มทฤษฎีการจัดการ.....	๑๐๑
๖.๔ กลุ่มทฤษฎีองค์การ.....	๑๐๔
๖.๕ ทฤษฎีภาวะผู้นำ.....	๑๑๔
๖.๖ ทฤษฎีเกี่ยวกับประสิทธิภาพ.....	๑๑๗
๖.๗ ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนา.....	๑๒๒
๖.๘ ทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ.....	๑๒๕

๖.๙ ทฤษฎีแรงจูงใจไฟต์มฤตย์	๑๒๕
๖.๑๐ ทฤษฎีความต้องการที่แสวงหา.....	๑๓๓
๖.๑๑ ทฤษฎีและกฎการบริโภคทางเศรษฐศาสตร์	๑๓๔
๖.๑๒ ทฤษฎีเกี่ยวกับการใช้อำนาจและการเมือง.....	๑๓๖
๖.๑๓ ทฤษฎีการเรียนรู้ของสังคม	๑๓๗
๖.๑๔ พุทธวิธีบริหาร	๑๔๐
๖.๑๕ การบริหารตามแบบธรรมมาธิปไตย	๑๔๒
๖.๑๖ ทฤษฎีการบริหารจัดการ.....	๑๔๕

บทที่ ๗ การวิจัยแบบทดลองและพัฒนา

๗.๑ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยแบบทดลอง.....	๑๔๓
๗.๒ ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยเชิงทดลอง	๑๔๓
๗.๓ การควบคุมตัวแปรแทรกซ้อน.....	๑๔๘
๗.๔ ข้อบกพร่องของการวิจัยแบบทดลอง.....	๑๕๐
๗.๕ ประโยชน์ของการวิจัยแบบทดลอง	๑๕๐
๗.๖ การวิจัยเพื่อพัฒนา	๑๕๑
๗.๗ ตัวอย่าง-โครงร่างการวิจัย/วิทยานิพนธ์	๑๕๑

บทที่ ๘ ประเภทข้อมูลและมาตรวัด

๘.๑ ความหมายของประเภทข้อมูล	๑๖๗
๘.๒ การแบ่งประเภทของข้อมูลเป็น ๒ ลักษณะ	๑๖๘
๘.๓ ประเภทของข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาใช้ในการวิจัยมี ๒ ชนิด.....	๑๘๔
๘.๔ ประเภทข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม.....	๑๘๕

บทที่ ๙ การออกแบบการวิจัย

๙.๑ ความสำคัญในการออกแบบการวิจัย.....	๒๐๕
๙.๒ จุดมุ่งหมายของการออกแบบการวิจัย	๒๑๐

๕.๓ ประเภทของแบบการวิจัย	๒๑๐
๕.๔ การออกแบบการวิจัยตามเทคนิคเดลฟาย	๒๑๒
๕.๕ ลักษณะการออกแบบการวิจัยที่ดี	๒๑๓
๕.๖ ความเที่ยงตรงของแบบการวิจัย	๒๑๔
๕.๗ ข้อดีและข้อจำกัดในการออกแบบการวิจัย	๒๑๕
๕.๘ การวางแผนเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล	๒๑๘
๕.๙ การกำหนดแผนงานและการออกแบบการวิจัยฯ	๒๒๒
ตัวอย่าง - แบบสอบถามการวิจัยตามขั้นตอนของเทคนิคเดลฟาย	๒๒๔

บทที่ ๑๐ การตั้งสมมติฐานเพื่อการทดสอบ

๑๐.๑ ความหมายของสมมติฐาน	๒๓๓
๑๐.๒ การตั้งสมมติฐานทางสถิติเพื่อการทดสอบ	๒๓๕
๑๐.๓ ขั้นตอนการทดสอบสมมติฐาน	๒๔๑
๑๐.๔ การปรับเปลี่ยนสมมติฐานการวิจัยเป็นสมมติฐานทางสถิติ.....	๒๕๓

บทที่ ๑๑ การเขียนโครงร่างวิจัยและวิทยานิพนธ์

๑๑.๑ การตั้งชื่อเรื่องวิจัย	๒๖๐
๑๑.๒ หลักการเขียนในบทนำ	๒๖๑
๑๑.๓ การทบทวนเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๒๖๔
๑๑.๔ หลักการของวิธีดำเนินการวิจัย.....	๒๖๕
ตัวอย่าง-การเขียนโครงร่างการวิจัย	๒๘๓

บทที่ ๑๒ วิธีดำเนินการตามระเบียบวิธีวิจัย

๑๒.๑ แบบการวิจัย	๓๐๕
๑๒.๒ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	๓๑๐
๑๒.๓ ขนาดตัวอย่าง	๓๑๑
๑๒.๔ การสุ่มตัวอย่าง	๓๑๓

๑๒.๕ การสร้างเครื่องมือการวิจัย	๒๕๕
๑๒.๖ การเลือกใช้สถิติเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเหมาะสม.....	๓๐๐
๑๒.๗ การใช้สถิติขั้นสูงเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล.....	๓๐๕
บทที่ ๑๓ การสร้างและทดลองเครื่องมือวิจัย	
๑๓.๑ การสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย	๓๑๑
๑๓.๒ ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือการวิจัยเป็นแบบสอบถาม.....	๓๑๒
๑๓.๓ ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์.....	๓๑๕
๑๓.๔ ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือการวิจัยเป็นแบบสังเกตการณ์.....	๓๒๒
๑๓.๕ ขั้นตอนการออกแบบ/โครงการสนทนากลุ่ม	๓๒๔
๑๓.๖ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Analysis).....	๓๒๕
บทที่ ๑๔ การวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผล	
๑๔.๑ ผลการวิเคราะห์ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage)	๓๓๒
๑๔.๒ การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยตัวอย่าง และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)	๓๓๔
๑๔.๓ การทดสอบสมมติฐานด้วย t – test	๓๓๖
๑๔.๔ การทดสอบสมมติฐานด้วย (One-way ANOVA : F - test)	๓๓๙
๑๔.๕ การทดสอบด้วย χ^2 : test of Independent	๓๔๒
๑๔.๖ การทดสอบสมมติฐานด้วยค่าสหสัมพันธ์(Multiple Correlation)	๓๔๕
๑๔.๗ การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression)	๓๔๗
บทที่ ๑๕ การเขียนบทคัดย่อและบทความ	
๑๕.๑ การเขียนบทคัดย่อ (Abstract).....	๓๕๕
๑๕.๒ การเขียนบทความวิจัย (Research Article).....	๓๕๖
- ตัวอย่าง-การเขียนบทคัดย่อและบทความวิจัย.....	๓๕๗
บรรณานุกรม	๓๕๘
ประวัติผู้เขียน	๔๐๒

บทที่ ๑

ความรู้เกี่ยวกับการวิจัย

การวิจัย (research) เป็นกระบวนการศึกษาค้นคว้าหาข้อความจริงหรือปรากฏการณ์ตามธรรมชาติซึ่งมีระบบระเบียบวิธีทางวิทยาศาสตร์และมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน เพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้ที่เชื่อถือได้ โดยนำผลการวิจัยหรือข้อค้นพบมาเป็นหลักการ และมีการทดลองหลายๆครั้งจนมีความเชื่อถือในวงวิชาการนานาชาติก็จะได้เป็นทฤษฎีหรือกฎเกณฑ์ในการอ้างอิงหรือใช้ประโยชน์ต่อไป ดังนั้น กระบวนการศึกษาค้นคว้าเพื่อทำวิจัย จึงเป็นวิธีการแสวงหาความรู้ที่มีเหตุผลหรือการสร้างองค์ความรู้ขึ้นมาใหม่ ซึ่งผลการวิจัย สามารถเสนอในรูปรายงานผลการวิจัย วิทยานิพนธ์(Thesis) หรือ ดุษฎีนิพนธ์ (Dissertation)

๑.๑ การแสวงหาความรู้ใหม่

ในการแสวงหาความรู้ของมนุษย์ได้พัฒนาการด้วยวิธีการต่างๆ มาโดยลำดับ ทั้งนี้ เพื่อให้มีการพัฒนาวิถีดำรงชีวิตของตนและสังคมให้ดีขึ้น จึงทำให้มนุษย์สนใจที่จะศึกษาค้นคว้าหาความรู้หรือความจริงของมนุษย์ที่เป็นอยู่หรือดำรงอยู่ในสังคม โดยการแสวงหาความรู้มีอยู่ด้วยกันหลายวิธี ในแต่ละวิธีเพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้หรือองค์ความรู้นั้น ซึ่งเป็นไปตามยุคและสมัยนั้น ๆ โดยมีลักษณะดังต่อไปนี้ (อภิรักษ์ จันตะนี, ๒๕๕๒ : ๕๔ - ๖๐)

๑) การได้ความรู้มาโดยบังเอิญ (By Chance) เป็นการได้รับความรู้และความจริงมา โดยไม่ได้ตั้งใจ กล่าวคือ ไม่มีการวางแผนไว้ก่อนหรือไม่มีขั้นตอนในการสืบค้นข้อมูลไว้อย่างชัดเจน

๒) การได้รับความรู้มาโดยลองผิดลองถูก (By Trial Error) ซึ่งเป็นการเรียนรู้โดยวิธีการทดลองหลาย ๆ วิธี หากวิธีใดได้ผลสำเร็จก็จดจำไว้ใช้ประโยชน์ในโอกาสต่อไป

๓) การได้รับความรู้มาโดยผู้นำกลุ่มในสังคม เป็นการได้รับความรู้จากผู้นำในชุมชน เช่น ผู้มีชื่อเสียง/ปราชญ์ชาวบ้านหรือนักบวชหรือเจ้าเข้าทรง

๔) การได้รับความรู้มาโดยผู้เชี่ยวชาญ (By Expert) ซึ่งเป็นการได้รับความรู้มาจากผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิหรือนักปราชญ์/ปราชญ์ เช่น

(๑) อริสโตเติล (Aristotle) เป็นผู้คิดแสวงหาความรู้ โดยอาศัยหลักของเหตุและผล (Syllogistic Reasoning) ซึ่งเป็นวิธีอนุมาน (Deductive Method) เพราะเป็นวิธีหาความรู้เชิงเหตุผล

ระหว่างข้อเท็จจริงใหญ่กับข้อเท็จจริงย่อยแล้วสรุปผล แต่การสรุปผลดังกล่าวหากข้อเท็จจริงใหญ่ผิดก็จะทำให้ข้อสรุปคลาดเคลื่อนไปด้วย

(๒) ฟรานซิส เบคอน (Francis Bacon) เป็นผู้คิดแสวงหาความรู้โดยวิธีอุปมาน (Inductive Method) ได้แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอน ซึ่งได้พัฒนามาเป็นกระบวนการวิจัยในปัจจุบัน คือ

- ขั้นเก็บรวบรวมข้อมูลหรือข้อความจริงย่อย
- ขั้นวิเคราะห์ข้อมูลโดยทดสอบความสำคัญระหว่างข้อความจริงย่อยต่าง ๆ
- ขั้นการสรุปผลการวิเคราะห์หรือข้อค้นพบ

๕) การได้มาซึ่งความรู้ในปัจจุบัน เป็นการแสวงหาความรู้ โดยวิธีอนุมานและอุปมาน (Deductive and Inductive) กล่าวคือ ใช้วิธีอนุมานในการคาดคะเนคำตอบหรือการตั้งสมมุติฐาน จากนั้นนำวิธีอุปมานมาใช้ในการรวบรวมข้อมูล เพื่อทดสอบสมมุติฐานว่าเป็นไปตามที่คาดคะเนไว้หรือไม่และสรุปผลหรือข้อค้นพบ ฉะนั้นการแสวงหาความรู้ในปัจจุบัน จึงจำแนกได้ ๕ ขั้นตอน คือ

- (๑) ขั้นการกำหนดปัญหา (Problem)
- (๒) ขั้นการตั้งสมมุติฐาน (Hypothesis)
- (๓) ขั้นการเก็บรวบรวมข้อมูล (Data Collection)
- (๔) ขั้นการวิเคราะห์ข้อมูล (Analysis)
- (๕) ขั้นการสรุปผล (Conclusion)

โดยขั้นตอนทั้ง ๕ เรียกว่าระเบียบวิธีการทางวิทยาศาสตร์และเป็นกระบวนการวิจัย ซึ่งเป็นวิธีที่สามารถช่วยให้ได้ความรู้และข้อความจริงที่เชื่อถือได้ ดังนั้น การวิจัยในยุคปัจจุบันจึงเป็นที่นิยมใช้ในประเทศที่พัฒนาแล้ว โดยผลการวิจัยหรือข้อค้นพบ จึงนำมาใช้เป็นหลักการ ทฤษฎีและกฎเกณฑ์ตามลำดับ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเข้มข้นในเนื้อหาสาระที่ได้จากผลการวิจัย

๑.๒ ระเบียบวิธีการวิจัย (Research methodology)

ระเบียบวิธีการวิจัย เป็นกระบวนทัศน์ (Paradigm) หลักการ ทฤษฎี และกระบวนการดำเนินงานศึกษาค้นคว้าทุกขั้นตอนเพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้ใหม่ และครอบคลุมไปถึงวิธีการวิจัยและเทคนิคของการวิจัย โดยระเบียบวิธีการวิจัยหนึ่งๆอาจใช้เทคนิคหรือวิธีการวิจัยได้หลายรูปแบบ ซึ่งวิธีการวิจัยหรือเทคนิคการวิจัยจะเป็นการทำกิจกรรมตามขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งของการทำวิจัยและระเบียบวิธีการวิจัยยังได้แบ่งออกเป็น ๒ กลุ่มใหญ่ คือ ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงเหตุผล (Rational research methodology) และระเบียบวิธีการวิจัยเชิงประจักษ์ (Empirical research methodology) ตามหลักเกณฑ์แล้ว”

ระเบียบวิธีการวิจัย”ประกอบด้วย ๑)การกำหนดหัวข้อเรื่องหรือปัญหาและนิยามของปัญหา ๒)การทบทวนเอกสาร(บริบทเกี่ยวกับเรื่องที่ทำวิจัย แนวคิด/ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง) ๓ การกำหนดวัตถุประสงค์และสมมติฐานการวิจัย ๔)ประชากร/ขนาดกลุ่มตัวอย่างและการสุ่มตัวอย่าง ๕)การสร้างและทดลองเครื่องมือวิจัย ๖)การเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล ๗)การสรุปผล/ข้อค้นพบและการอ้างอิงฯ และ ๘) การวิพากษ์หรือผู้ทรงคุณวุฒิกลั่นกรองก่อนการเผยแพร่ไปสู่สาธารณชนหรือผู้ใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัยต่อไป (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2546 : 13-15)

๑.๓ ประเภทของการวิจัย

การกำหนดประเภทของการวิจัย ซึ่งขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายในการทำวิจัยของแต่ละสถาบันการศึกษาหรือหน่วยงานที่ทำวิจัย โดยแบ่งไปตามลักษณะการวิจัย ดังนี้

๑.๓.๑ แบ่งตามจุดมุ่งหมาย สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

- ๑) การวิจัยบริสุทธิ์ (Pure Research)
- ๒) การวิจัยประยุกต์ (Applied Research)

๑.๓.๒ แบ่งตามลักษณะข้อมูล สถาบันการศึกษา

- ๑) การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research)
- ๒) การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

๑.๓.๓ แบ่งตามประเภทข้อมูล หน่วยงานต่างๆ

- ๑) การวิจัยเอกสาร (Documentary Research)
- ๒) การวิจัยเชิงประจักษ์ (Empirical Research)

๑.๓.๔ แบ่งตามวิธีการทำวิจัย

- ๑) การวิจัยแบบสำรวจ (Survey Research)
- ๒) การวิจัยแบบบรรยาย (Descriptive Research)
- ๓) การวิจัยแบบทดลอง (Experimental Research)
- ๔) การวิจัยแบบสหสัมพันธ์ (Correlational Research)
- ๕) การวิจัยแบบประเมิน (Evaluative Research)
- ๖) การวิจัยและพัฒนา (Research & Development)
- ๗) การวิจัยรายกรณี (Case Study Research)
- ๘) การวิจัยเอกสาร (Documentary Research)

๕) การวิจัยประวัติศาสตร์ (Historical Research)

๑.๔ การวิจัยทางด้านการบริหารจัดการ

การบริหารจัดการ ซึ่งจำแนกเป็น ๒ ความหมายคือ การบริหารและการจัดการ ดังนี้

๑) การบริหาร (Administration) หรือผู้บริหาร หมายถึง เป็นผู้กำหนดนโยบาย (Policy) การวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การสั่งการ (Directing) การควบคุม (Controlling)

๒) การจัดการ (Management) หรือผู้จัดการ หมายถึง ขั้นตอนการนำนโยบายและแผนมาดำเนินการหรือปฏิบัติให้เป็นผลสำเร็จตามนโยบายและแผนที่กำหนดไว้ ซึ่งประกอบด้วย การวางแผน (แปลงแผนมาสู่การปฏิบัติ) การจัดองค์การ (Organizing) การประสานงาน (coordinating) การนำหรือจูงใจ (Leading) และการควบคุม (Controlling)

สำหรับการบริหารจัดการ จึงหมายถึง การนำของ "ชุดการบริหาร" และ "ชุดการจัดการ" มาดำเนินการหรือปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามทิศทางนโยบาย ในการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์การ โดยการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ (Efficient) หมายถึง การใช้ทรัพยากรอย่างเฉลียวฉลาดและคุ้มค่า ส่วนการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ (Effective) หมายถึง การตัดสินใจอย่างถูกต้อง และมีการปฏิบัติการได้ผลสำเร็จตามนโยบายหรือแผนที่กำหนดไว้ ฉะนั้น ผลสำเร็จของ "การบริหารจัดการ" จะต้องมีทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิผลควบคู่กันไป จึงถือได้ว่าเป็นการบริหารจัดการที่ดี

โดยการวิจัยทางการจัดการ (Management Research) การทำวิจัยที่เกี่ยวกับการจัดการหรือบริหารจัดการดังกล่าวข้างต้น โดยรูปแบบการวิจัยจะเน้นการวิจัยประยุกต์ (Applied Research) ซึ่งเป็นที่นิยมใช้ในวิธีวิจัยทางการจัดการ โดยเปรียบเทียบความมุ่งหมายของการวิจัยประยุกต์ทางการจัดการที่แตกต่างจากการวิจัยบริสุทธิ์ และการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยศึกษาขั้นตอนต่างๆ ในกระบวนการวิจัย ทั้งในเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ ครอบคลุมถึงการกำหนดประเด็นปัญหา การทบทวนเอกสารหรือวรรณกรรม การสร้างกรอบแนวคิด การทดสอบสมมติฐานด้วยเครื่องมือเชิงประจักษ์ การออกแบบการวิจัย การกำหนดประชากร/ตัวอย่างและการสุ่มตัวอย่าง การสร้างมาตรวัด การเก็บรวบรวมข้อมูล การประมวลผล และการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อแปลผลข้อมูล รวมทั้งการเขียนรายงานผลการวิจัย เพื่อใช้อ้างอิงหรือใช้ประโยชน์ทางด้านการจัดการ ซึ่งอาจทำวิจัยทางด้านการจัดการที่เกี่ยวกับสาขาต่างๆ เช่น การจัดการการผลิต (Production Management) การจัดการการตลาด (Marketing Management) การจัดการการเงิน (Financial Management) การจัดการเชิงกลยุทธ์ (Strategy Management) การบัญชีเพื่อการ

จัดการ (Accounting Management) เศรษฐศาสตร์เพื่อการจัดการ (Managerial Economics) ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ (System Information Management) การจัดการโลจิสติกส์ (Logistics Management) การจัดการสิ่งแวดล้อม (Environment Management) การจัดการภาครัฐและเอกชน (Public and Private Sector Management) การจัดการเชิงพุทธ (Buddhist Management) ซึ่งเป็นการนำหลักพุทธธรรมหรือพระไตรปิฎกมาประยุกต์ใช้กับสังคม/ชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๑.๕ จรรยาบรรณของนักวิจัย

กระบวนการทำวิจัย ที่นำมาใช้ในทุกระดับของการวิจัย ซึ่งบางเรื่องบางระดับจะมีความลุ่มลึกมาก เช่น การวิจัยที่ใช้ในระดับปริญญาเอก หรือการทำวิจัยเพื่อใช้ในการค้นคว้าอิสระหรือวิทยานิพนธ์ โดยผู้ทำวิจัยจะต้องมีจรรยาบรรณของการเป็นนักวิจัยอยู่เสมอ ทั้งนี้เพื่อเป็นหลักเกณฑ์สร้างความน่าเชื่อถือในขั้นตอนต่างๆ หรือการปฏิบัติตามระบบระเบียบ เพราะการทำวิจัยเป็นวิชาการ จึงจำเป็นต้องคำนึงถึงคุณธรรมจริยธรรมและ“จรรยาบรรณ”ในการปฏิบัติตามกระบวนการวิจัย

จากเหตุผลดังกล่าว ทางสำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ จึงกำหนดจรรยาบรรณนักวิจัยไว้เป็นแนวทางสำหรับนักวิจัยให้ยึดถือปฏิบัติ ๕ ประการ (สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ, ๒๕๔๑) ดังนี้

๑) นักวิจัยต้องซื่อสัตย์และมีคุณธรรมในทางวิชาการและการจัดการ โดยนักวิจัยต้องมีความซื่อสัตย์ต่อตนเองไม่นำผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตน ไม่ลอกเลียนงานของผู้อื่น ต้องให้เกียรติและมีความเป็นธรรมเกี่ยวกับผลประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย

๒) นักวิจัยต้องตระหนักถึงพันธกรณีในการทำวิจัย ตามข้อตกลงที่ทำไว้กับหน่วยงานที่สนับสนุนการวิจัย และต่อหน่วยงานที่ตนสังกัด นักวิจัยต้องปฏิบัติตามพันธกรณีและข้อตกลงการวิจัยที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายยอมรับร่วมกัน โดยอุทิศเวลาทำงานวิจัยให้ได้ผลดีที่สุดและเป็นไปตามกำหนดเวลา มีความรับผิดชอบไม่ละทิ้งงานระหว่างดำเนินการ

๓) นักวิจัยต้องมีพื้นฐานความรู้ในสาขาวิชาการที่ทำวิจัย นักวิจัยต้องมีพื้นฐานความรู้ในสาขาวิชาการที่ทำวิจัยอย่างเพียงพอ และมีความรู้ความชำนาญ หรือมีประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องที่ทำวิจัย เพื่อนำไปสู่งานวิจัยที่มีคุณภาพ และเพื่อป้องกันปัญหาการวิเคราะห์ การตีความหรือการสรุปที่ผิดพลาด อันอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่องานวิจัย

๔) นักวิจัยมีความรับผิดชอบต่อสิ่งที่ศึกษาวิจัย ไม่ว่าจะเป็นสิ่งที่มีชีวิต นักวิจัยต้องดำเนินการด้วยความรอบคอบระมัดระวัง และเที่ยงตรงในการทำวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคน สัตว์ พืช

ศิลปวัฒนธรรม ทรัพยากร และสิ่งแวดล้อม มีจิตสำนึกและมีปณิธานที่จะอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม

๕) **นักวิจัยต้องการพหุศาสตร์** และสิทธิของมนุษย์ที่ใช้เป็นตัวอย่างในการวิจัย นักวิจัยต้องไม่คำนึงถึงผลประโยชน์ทางวิชาการจนละเลยและขาดความเคารพในศักดิ์ศรีของเพื่อนมนุษย์ต้องถือเป็นภาระหน้าที่ที่จะอธิบายจุดมุ่งหมายของการวิจัยแก่บุคคลที่เป็นกลุ่มตัวอย่างโดยไม่หลอกลวง หรือ บิดเบือน บังคับ และไม่ละเมิดสิทธิส่วนบุคคล

๖) **นักวิจัยต้องมีอิสระทางความคิด** โดยปราศจากอคติในทุกขั้นตอนของการทำวิจัย นักวิจัยต้องมีอิสระทางความคิดต้องตระหนักว่า อคติส่วนตัว หรือความลำเอียงทางวิชาการ อาจส่งผลให้มีการบิดเบือนข้อมูลและข้อค้นพบทางวิชาการ อันเป็นเหตุให้เกิดผลเสียหายต่องานวิจัย

๗) **นักวิจัยพึงนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ในทางที่ชอบ** นักวิจัยพึงเผยแพร่ผลงานวิจัยเพื่อประโยชน์ทางวิชาการและสังคม ไม่ขยายผลข้อค้นพบจนเกินความเป็นจริง และไม่ใช้ผลงานวิจัยไปในทางที่มิชอบ

๘) **นักวิจัยพึงเคารพความคิดเห็นทางวิชาการของผู้อื่น** นักวิจัยพึงมีใจกว้าง พร้อมทั้งจะเปิดเผยข้อมูลและขั้นตอนการวิจัย ยอมรับฟังความคิดเห็นและเหตุผลทางวิชาการของผู้อื่นและพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไขงานวิจัยของตนให้ถูกต้อง

๙) **นักวิจัยพึงมีความรับผิดชอบต่อด้านสังคมทุกระดับ** นักวิจัยพึงมีจิตสำนึกที่จะอุทิศกำลังสติปัญญาในการทำวิจัย เพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการ เพื่อความเจริญและประโยชน์สุขของสังคม และมวลมนุษยชาติ

๑.๖ คุณภาพผลงานวิจัยและคุณนิกนิพนธ์

คุณภาพและมาตรฐานของผลงานวิจัยและคุณนิกนิพนธ์ จะแตกต่างกันไปจากคุณภาพและมาตรฐานการให้บริการให้แก่ลูกค้าหรือสมาชิกในองค์กร ทั้งนี้ เพราะคุณภาพของผลงานวิจัย หรือคุณภาพของวิทยานิพนธ์/คุณนิกนิพนธ์ ได้แบ่งออกเป็นหลายระดับ เช่น การวิจัยพื้นฐานและการวิจัยประยุกต์ โดยความเข้มข้นหรือกลุ่มลึกของผลงานวิจัย ส่วนใหญ่จะเป็นไปตามงบประมาณที่ได้รับจากหน่วยงาน/องค์กรสนับสนุนการวิจัย ส่วนทางด้านคุณภาพและมาตรฐานของวิทยานิพนธ์หรือคุณนิกนิพนธ์ จะขึ้นอยู่กับจำนวนหน่วยกิต เช่น ระดับพื้นฐานหรือขั้นต้น เป็นภาคนิพนธ์/สารนิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระ(IS) ซึ่งมีจำนวนหน่วยกิต 3 หรือ 6 หน่วยกิต ส่วนระดับกลางคือวิทยานิพนธ์(Thesis) ที่มีจำนวน 12 หน่วยกิต และระดับสูงคือคุณนิกนิพนธ์(Dissertation) บางสถาบันเรียกว่า”ปริญญาณิพนธ์”

ส่วนมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยเรียก“วิทยานิพนธ์” โดยส่วนใหญ่เรียก“ดุษฎีนิพนธ์” เมื่อทำเสร็จและผ่านกระบวนการทุกขั้นตอนจนกระทั่งสภามหาวิทยาลัยอนุมัติสำเร็จการศึกษาแล้วเรียกว่า“ดุษฎีบัณฑิต” ซึ่งจะเรียกว่าอย่างไรขึ้นอยู่กับ พ.ร.บ.ของสถาบันการศึกษาต่างๆ แต่ที่สำคัญคือทุกสถาบันอุดมศึกษาหรือวิทยาลัย/สถาบัน/มหาวิทยาลัย จะต้องกำหนดหน่วยกิตให้เป็นไปตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่อง”เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.2548 ข้อ 7.3 และ ข้อ 9.2 มี (ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ, พ.ศ.2548) ดังนี้”

๑.๖.๑ การกำหนดหน่วยกิต ข้อ 7.3 ปริญญาเอก แบ่งการศึกษาเป็น 2 แบบ โดยเน้นการวิจัย เพื่อพัฒนานักวิชาการและนักวิชาชีพชั้นสูง (มีหน่วยกิตตั้งแต่ 36 หรือ 48 และ 72 หน่วยกิต) คือ

แบบ 1 เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัย โดยมีการทำวิทยานิพนธ์ที่ก่อให้เกิดความรู้ใหม่ สถาบันอุดมศึกษาอาจกำหนดให้เรียนรายวิชาเพิ่มเติมหรือทำกิจกรรมทางวิชาการอื่นเพิ่มขึ้นก็ได้โดยไม่นับหน่วยกิต แต่จะต้องมีผลสัมฤทธิ์ตามที่สถาบันอุดมศึกษากำหนด ดังนี้

แบบ 1.1 ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโท จะต้องทำวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต

แบบ 1.2 ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาตรี จะต้องทำวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า 72 หน่วยกิต

ทั้งนี้ วิทยานิพนธ์ ตาม **แบบ 1.1** และ **แบบ 1.2** จะต้องมีมาตรฐานและคุณภาพเดียวกัน

แบบ 2 เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัย โดยมีการทำวิทยานิพนธ์ที่มีคุณภาพสูง และก่อให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพ และศึกษางานรายวิชาเพิ่มเติม ดังนี้

แบบ 2.1 ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโท จะต้องทำวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต และศึกษางานรายวิชาอีกไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต

แบบ 2.2 ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาตรี จะต้องทำวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า 48 หน่วยกิต และศึกษางานรายวิชาอีกไม่น้อยกว่า 24 หน่วยกิต

ทั้งนี้ วิทยานิพนธ์ ตาม **แบบ 2.1** และ **แบบ 2.2** จะต้องมีมาตรฐาน และคุณภาพเดียวกัน

๑.๖.๒ การกำหนดคุณวุฒิ ข้อ 9.2 ปริญญาเอก (ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2548)

9.2.1 อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรต้องเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตร มีคุณวุฒิปริญญาเอก หรือเทียบเท่า หรือเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าศาสตราจารย์ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน จำนวนอย่างน้อย 3 คน

9.2.2 อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แบ่งออกเป็น#2 ประเภท คือ

1) **อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก** (ประธาน) ต้องเป็นอาจารย์ประจำมีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน และต้องมีประสบการณ์ในการทำวิจัยที่มีส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา

2) **อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม** (ถ้ามี) ต้องเป็นอาจารย์ประจำหรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบัน มีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่า หรือเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน และต้องมีประสบการณ์ในการทำวิจัยที่มีส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา

9.2.3 **อาจารย์ผู้สอบวิทยานิพนธ์** ต้องประกอบด้วยอาจารย์ประจำและผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบัน อาจารย์ประจำและผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกดังกล่าวต้องมีคุณวุฒิปริญญาเอกหรือเทียบเท่าหรือเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน และต้องมีประสบการณ์ในการทำวิจัยที่มีส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา

9.2.4 **อาจารย์ผู้สอน** ต้องเป็นอาจารย์ประจำหรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบัน มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาเอกหรือเทียบเท่าหรือเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน และต้องมีประสบการณ์ด้านการสอนและการทำวิจัยที่มีส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา

อย่างไรก็ตาม การกำหนดหน่วยกิตจะแตกต่างกันในแต่ละระดับ เช่น ภาคนิพนธ์ วิทยานิพนธ์และดุษฎีนิพนธ์ แต่การตั้งชื่อหัวข้อ/เรื่อง...อาจจะเหมือนกันหรือแตกต่างกันไม่มากนัก และที่แตกต่างกันค่อนข้างชัดเจนคือ วัตถุประสงค์การวิจัย ขอบเขตการวิจัย และวิธีดำเนินการวิจัย(Methodology Research) สิ่งที่น่าสนใจนักศึกษาและอาจารย์ผู้สอนทำวิจัยต้องคำนึงถึงหรือมีจิตสำนึกอยู่เสมอคือ ทั้งผู้เรียนและผู้สอนจะต้องมีหลักการที่ว่า การทำวิจัยครั้งนี้มีจำนวนหน่วยกิตเท่าไรและเป็นวิทยานิพนธ์(Thesis) ระดับปริญญาโท 12 หน่วยกิต หรือใช้เป็นวิทยานิพนธ์/ดุษฎีนิพนธ์(Dissertation) ระดับปริญญาเอก 36 หน่วยกิต 48 หน่วยกิต หรือ 54 ถึง 72 หน่วยกิต ซึ่งคุณภาพและมาตรฐานของวิทยานิพนธ์หรือดุษฎีนิพนธ์ในแต่ละระดับ ได้ใช้จำนวนหน่วยกิตเป็นหลักการ แต่สิ่งสำคัญคือนักศึกษา/นักศึกษาไม่ควรต่อรองด้วยเงื่อนไขมีเวลาจำกัด/ทำให้หาข้อมูลยุ่งยากหรือกลัวจะไม่จบทันเวลาและอื่นๆอีกมากมายหลายเรื่อง ส่วนอาจารย์ผู้สอนหรือที่ปรึกษาฯก็อย่าได้ค่อยตามหรือจำยอมเพราะเห็นใจหรือมีเงื่อนไขอื่นที่ไม่เกี่ยวกับวิชาการ เพราะนั่นหมายถึงทั้งสองกำลังลดระดับคุณภาพและมาตรฐานของผลงานวิจัยหรือดุษฎีนิพนธ์ลง เป็นต้น

๑.๖.๓ การจัดทำวิทยานิพนธ์/คุษฎินิพนธ์ (Dissertation) จำนวน 36 หรือ 48 และ 72 หน่วยกิต

ด้วยการศึกษาระดับปริญญาเอก เป็นการศึกษาในระดับสูงสุดและลุ่มลึกที่สุด ซึ่งกำหนดระดับคุณภาพและมาตรฐานไว้ในระบบ TQF โดยหลักสูตรสาขาวิชาฯ ได้เน้นให้นักศึกษามีคุณธรรม จริยธรรมและมีการศึกษาค้นคว้าหลายมิติอย่างลุ่มลึก(สุดยอดแต่ละมิติ)ในระดับสูงอย่างมีอิสระ มีความเชี่ยวชาญในพัฒนาการล่าสุดขององค์ความรู้ในหลักสูตรสาขาวิชาที่ศึกษาฯ ตลอดจนการแปลความหมายและประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อเพิ่มพูนและพัฒนาเนื้อหาสาระของรายวิชาในสาขาวิชาและวิชาชีพ ซึ่งหลักสูตรระดับปริญญาเอกฯ อาจเน้นการค้นคว้าวิจัยที่นำไปสู่การทำวิทยานิพนธ์ (ไม่ต่ำกว่า 54 ไปถึง 72 หน่วยกิต แบบ 1.1 และแบบ 1.2) ทั้งนี้ เพื่อเพิ่มพูนองค์ความรู้ที่มีอยู่ หรืออาจผสมผสานระหว่างวิทยานิพนธ์ (แบบ 2.1 จำนวน 36 หน่วยกิต) กับการศึกษารายวิชาในระดับสูงในสาขาวิชาชีพหรือสาขาวิชาประยุกต์ฯ สำหรับมาตรฐาน “ผลการเรียนรู้” ในระดับปริญญาเอก เพื่อเพิ่มความรู้ ทักษะและความสามารถที่สูงขึ้นจากระดับปริญญาโท เพื่อสามารถทำการวิจัยได้ด้วยตนเอง ตลอดจนข้อเสนอแนะของคุษฎิบัณฑิต สามารถบรรลุเป้าหมายสูงสุดได้ด้วยการค้นคว้าของตนเอง โดยกำหนดมาตรฐาน “ผลการเรียนรู้” ดังนี้

๑) แสดงทักษะเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจอย่างเป็นระบบที่ชัดเจนและลึกซึ้งที่เพิ่มจากระดับปริญญาโท รวมทั้งวิธีการที่เกี่ยวข้องในสาขาวิชาที่ศึกษาสูงสุด

๒) แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการสร้าง การออกแบบ และการทำให้บรรลุผล รวมทั้งเลือกใช้ส่วนต่างๆ ในกระบวนการวิจัยทั้งหมดอย่างเข้มข้นหรือแข็งแกร่งทางวิชาการ

๓) รับผิดชอบต่องานวิจัยต้นแบบ ซึ่งให้ความรู้ด้วยขอบเขตที่กว้างขวางและลุ่มลึก โดยผ่านทางวิทยานิพนธ์/คุษฎินิพนธ์ที่ลงรายละเอียดลึกซึ้ง การนำเสนอและแก้ต่างหรือสอบปกป้องวิทยานิพนธ์/คุษฎินิพนธ์ รวมทั้งการตรวจสอบและตีพิมพ์สู่สาธารณะตามแบบมาตรฐานสากล

๔) การวิเคราะห์หรือการวิจารณ์ การประเมินและการสังเคราะห์แยกแยะแนวคิดที่ใหม่และความซับซ้อนได้อย่างชัดเจน

๕) การติดต่อสื่อสารระหว่างเพื่อน ชุมชนทางวิชาการ การศึกษา และสังคมอันกว้างขวางที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน

๖) ส่งเสริมความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศทางสังคมและวัฒนธรรม ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสังคมและประเทศชาติ โดยเน้นพื้นฐานด้านความรู้ที่มีบริบททางวิชาการและวิชาชีพ

เนื่องจากการศึกษาระดับปริญญาเอก เป็นรากฐานสำคัญในการสร้างและพัฒนาองค์ความรู้สู่สังคม โดยมีผลงานวิจัย/วิทยานิพนธ์เป็นกลไกสำคัญในประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา ซึ่งมีการกำหนดตัวบ่งชี้ที่ ๔ ของ สมศ. "ผลงานผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกที่ได้รับการตีพิมพ์ โดยผลงานของผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก ที่ได้รับการตีพิมพ์เป็นปัจจัยสำคัญของคุณภาพ ซึ่งผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก ซึ่งแสดงถึงความเป็นผู้นำทางความคิด ความสามารถด้านการคิดเชิงวิพากษ์ การนำเสนอผลงาน มีทักษะในการวิจัย ทักษะและภูมิปัญญาในฐานะนักวิชาการและนักวิชาชีพชั้นสูง" ดังนั้น การทำวิจัยเพื่อใช้เป็นวิทยานิพนธ์/วิทยานิพนธ์(แบบ 1 และ แบบ 2) ในระดับปริญญาเอก โดยการออกแบบการวิจัยจะมีทั้ง "การออกแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ" และ "การออกแบบการวิจัยเชิงปริมาณ" ซึ่งสัดส่วนการออกแบบการวิจัยระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ(มีสัดส่วนไม่แน่นอน) ซึ่งขึ้นอยู่กับสาขาวิชาที่เน้นความเข้มข้นและลุ่มลึกทางด้านใด ทั้งนี้เพราะการเรียนการสอนระดับปริญญาเอกที่จะเป็นวิทยานิพนธ์ คือมาตรฐานทางด้านผลงานวิจัยที่ใช้เป็นวิทยานิพนธ์ โดยสามารถติดตามพัฒนาการและครอบครองความรู้ที่ระบุการพิจารณาความสามารถด้านนี้ซึ่งพิจารณาได้จากวิทยานิพนธ์ของนิสิต/นักศึกษาเช่นกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้วรรณกรรมในวิทยานิพนธ์ ฉะนั้นการออกแบบการวิจัยในระดับปริญญาเอกหรือวิทยานิพนธ์ จะต้องมีความชัดเจน ทั้งการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ

จากประสบการณ์ของผู้เขียนที่ได้ "การศึกษาประสิทธิภาพการบริหารจัดการหลักสูตรระดับปริญญาเอกของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและของเอกชน พ.ศ.2551" ภายหลังมีประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.2548 ซึ่งเป็นการกำหนดให้สถาบันอุดมศึกษาหรือมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ที่ผลิตนิสิต/นักศึกษาระดับปริญญาเอกหรือวิทยานิพนธ์ให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน เป็นที่ยอมรับของชุมชนวิชาการในระดับสากล โดยอย่างน้อยที่สุดผู้จบปริญญาเอกหรือวิทยานิพนธ์ ต้องมีมาตรฐาน ๕ ด้านคือ

- ๑) มาตรฐานภูมิความรู้เชิงประจักษ์ในคุณภาพและมาตรฐานของวิทยานิพนธ์(ดร.)
- ๒) มาตรฐานคุณภาพและมาตรฐานของวิทยานิพนธ์/วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาเอก
- ๓) มาตรฐานจริยธรรมหรือจรรยาบรรณ โดยรู้กว้างและลึกในสาขาวิชาชีพ
- ๔) มาตรฐานความสามารถการใช้ภาษาอังกฤษในการติดต่อสื่อสาร
- ๕) มาตรฐานเวลาที่ใช้ในการศึกษาปริญญาเอก(ไม่เกิน ๓ ปี)

โดยจะกล่าวถึงเฉพาะมาตรฐานคุณภาพคณาจารย์บัณฑิตและมาตรฐานคุณภาพคณาจารย์นิพนธ์

มาตรฐานที่ ๑) เป็นมาตรฐานทางด้านความรู้กว้างและความรู้ลึกในสาขาการวิจัยของตน โดยมาตรฐานข้อนี้จะเห็นได้ว่าผู้ที่จะเป็นคณาจารย์บัณฑิตจะต้องมีความรู้ทั้งกว้างและลึกในสาขาวิชาที่ตนได้ทำการวิจัย ซึ่งพิจารณาได้จากคณาจารย์นิพนธ์ของนิสิต/นักศึกษาและผลงานภายหลังจากจบมาแล้ว ๑ ปี

มาตรฐานที่ ๒) เป็นมาตรฐานทางด้านความรู้และประสบการณ์ในการทำวิจัยที่ใช้เป็นวิทยานิพนธ์/คณาจารย์นิพนธ์ และความสามารถในการติดตามพัฒนาการและครอบครองความรู้ โดยแสดงความสามารถด้านนี้ได้จากคณาจารย์นิพนธ์ของนิสิต/นักศึกษา เช่น การใช้ประโยชน์ผลงานวิจัย/คณาจารย์นิพนธ์ หรือคณาจารย์นิพนธ์ได้รับรางวัลจากองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

๑.๖.๔ มาตรฐานคุณภาพวิทยานิพนธ์/คณาจารย์นิพนธ์

การทำวิทยานิพนธ์/คณาจารย์นิพนธ์ ถือเป็นหัวใจของการเรียนปริญญาเอก และเนื่องจากการเรียนปริญญาเอกเป็นการผลิตนักวิจัยมืออาชีพ ซึ่งเป็นที่ยอมรับของชุมชนวิชาการระดับสากล โดย คณาจารย์นิพนธ์จึงต้องได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปของนานาชาติด้วย เพื่อให้เป็นที่แน่ใจได้ว่ามหาวิทยาลัยได้ทำการผลิตคณาจารย์บัณฑิตที่มีคุณภาพได้มาตรฐานและเป็นที่ยอมรับของชุมชนวิชาการระหว่างประเทศ โดยปกติทั่วไปแล้วมหาวิทยาลัยจะกำหนดเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพคณาจารย์นิพนธ์เอาไว้เป็นการล่วงหน้า ทั้งนี้เพื่อให้นักศึกษาได้ทราบตั้งแต่ต้น และถือปฏิบัติในการทำคณาจารย์นิพนธ์ของตน และมอบให้คณะกรรมการหรือผู้ทำหน้าที่เป็นกรรมการหรือผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกใช้เป็นแนวทางในการตรวจพิจารณาตัดสินขั้นสุดท้ายในการตรวจ/สอบคณาจารย์นิพนธ์ อย่างไรก็ตามเพื่อทำความเข้าใจในเกณฑ์มาตรฐาน โดยทั่วไปจะนำมาตรฐานคณาจารย์นิพนธ์ ซึ่งเป็นข้อเสนอที่ควรจะได้นำมาพิจารณา ดังนี้

จากการกำหนดมาตรฐานคณาจารย์นิพนธ์ข้างต้น คณาจารย์นิพนธ์นั้น จะต้องเป็นผลงานวิจัยที่มีความแกร่งทางวิชาการอย่างสูง และการตัดสินขั้นสุดท้ายว่า นิสิต/นักศึกษาคควรจบหรือไม่นั้น อยู่ที่ผู้เชี่ยวชาญที่ได้รับเชิญมาจากภายนอก นอกจากมาตรฐานคณาจารย์นิพนธ์ดังกล่าวข้างต้นแล้ว ยังมีมาตรฐานคณาจารย์นิพนธ์ที่กำหนดโดยสถาบันหรือองค์กร หรือบุคคลสำคัญอีกหลายประการ เพื่อความเข้าใจอันดีและเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาคุณภาพของคณาจารย์นิพนธ์ จึงได้นำเกณฑ์มาตรฐานต่างๆ จัดทำเป็นชุดมาตรฐานคณาจารย์นิพนธ์ขึ้น ซึ่งในชั้นต้นมีข้อกำหนดไว้รวมเป็นเกณฑ์มาตรฐานคณาจารย์นิพนธ์ทั้งสิ้น ๑๔ ประการ โดยสรุป (อ้างถึงใน อภินันท์ จันตะนี, ๒๕๕๑) ดังนี้

๑) การใช้ภาษาเขียนคุณฉันทนพษ การเขียนจะตองมีความถูกต้องมีความชัดเจน สดใสถว นกวิชากรบางทันทกัแนะนำใหัใช้ภาษาที่เรียบง่าย รวมทั้งมีโครงสร้างประโยคที่เรียบง่ายอีกด้วย แม้ว่า จะได้รับอนุมัติให้เขียนเป็นภาษาอื่นแต่ก็บังคับว่าจะต้องมี Extended Summary เป็นภาษาอังกฤษ

๒) ความยาวของคุณฉันทนพษ ลักษณะความยาวของคุณฉันทนพษ ในเรื่องความยาวของ คุณฉันทนพษนี้ ไม่มีข้อกำหนดที่แน่ชัดขึ้นอยู่กัแต่ละคณะวิชาและมหาวิทยาลัยแต่ละแห่ง บาง สถาบันอุดมศึกษากำหนดว่าคุณฉันทนพษให้มีความยาวประมาณ 80,000-100,000 คำ(ภาษาอังกฤษ) ในขณะที่ Featherstone ซึ่งจบปริญญาเอกจาก The University of Manchester แห่งอังกฤษ ระบุว่า มหาวิทยาลัยกำหนดความยาวของคุณฉันทนพษไว้ไม่ให้เกิน 100,000 คำ (Featherstone, 2000, p.3) อย่างไรก็ตามคุณค่าของคุณฉันทนพษนั้นไม่ได้อยู่ที่ความยาวหรือความหนา เพราะในการสอบคุณฉันทนพษนั้น มิได้กระทำโดยวิธีการชั่งน้ำหนักแต่อย่างใด การสอบคุณฉันทนพษใช้วิธีประเมินคุณค่า และ คุณภาพคุณฉันทนพษ(Featherstone,2000)

๓) ความรู้ความสามารถและความเชี่ยวชาญในสาขาที่ศึกษาคุณฉันทนพษ จะต้องแสดงให้เห็น ถึงความรู้ความสามารถของนิสิต/นักศึกษา และมีหลักฐานแสดงว่านักศึกษามีความรู้ความเชี่ยวชาญใน สาขาวิชานั้นๆ ตามที่ได้เน้นย้ำอยู่เสมอว่า ตามหลักการนั้นการเรียนระดับปริญญาเอก เป็นการสร้าง นักวิจัยมืออาชีพ โดยจะต้องศึกษาให้มีความรู้ลึกซึ้งถึงแก่นแท้ของเรื่องที่ตนเองทำคุณฉันทนพษ ดังนั้น คุณฉันทนพษ อันเป็นผลผลิตขั้นสุดท้ายของการเรียนระดับปริญญาเอก จึงต้องแสดงภูมิความรู้ของผู้ที่จะ เป็นคุณฉันทนพษให้เห็นอย่างชัดเจน โดยเป็นผู้สร้างความรู้มีความรอบรู้อย่างลึกซึ้ง และมีความรู้ความ เชี่ยวชาญเรื่องต่าง ๆ ในสาขาวิชาที่ตนได้ศึกษานำเสนออะไรออกไปแล้วมีคนสนใจรับฟังและมีคุณค่า และมีความหมายในสังคม

๔) ความรู้ความสามารถและความเชี่ยวชาญในด้านระเบียบวิธีการวิจัยคุณฉันทนพษ จะต้อง แสดงให้เห็นว่านักศึกษามีความรู้ความสามารถอย่างลึกซึ้งในการใช้ระเบียบวิธี และเทคนิคอย่าง เหมาะสมและรู้ถึงข้อจำกัดของระเบียบวิธีและเทคนิคเหล่านี้ เพราะการเรียนระดับปริญญาเอกนั้นเป็น การสร้างนักวิจัยมืออาชีพ ฉะนั้นคุณฉันทนพษจึงเป็นเครื่องพิสูจน์ความสามารถทางการวิจัย ซึ่งนิสิต/ นักศึกษาจะต้องมีความรู้ความเชี่ยวชาญในเรื่องระเบียบวิธีและเทคนิคการวิจัยสามารถเลือก ใช้ได้อย่าง ถูกต้องเหมาะสม เมื่อจบเป็นคุณฉันทนพษแล้ว ถือว่าเป็นผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชานั้นๆ

๕) การสร้างความรู้ใหม่ผลการวิจัยจากคุณฉันทนพษ มีส่วนอย่างมากในการสร้างองค์ความรู้ ใหม่ ถือว่ามีความสำคัญมาก โดยผลงานวิจัย/คุณฉันทนพษจะต้องมีความแตกต่างจากวิทยานิพนธ์ระดับ ปริญญาโท ข้อแตกต่างข้อหนึ่งคือ จะต้องมีส่วนสำคัญในการสร้างองค์ความรู้ใหม่

๖) **ความเป็นต้นกำเนิดของความรู้ผลการวิจัยคุณนิพนธ์** มีส่วนอย่างมากในการสร้างองค์ความรู้เกิดขึ้น โดยการเป็นต้นกำเนิดของแนวทางและหรือการตีความข้อค้นพบและในบางกรณีเป็นการค้นพบข้อความจริงใหม่ มีข้อกำหนดที่คล้ายคลึงกันว่าข้อกำหนดนี้นับเป็นข้อกำหนดที่จะชี้ถึงความสำเร็จสำหรับคุณนิพนธ์อีกข้อหนึ่ง ซึ่งจะเห็นว่าข้อกำหนดในเรื่องการสร้างองค์ความรู้หรือหลักการขึ้นมาใหม่นั้นมีความชัดเจนในตัวของมันเองอยู่แล้ว ปัญหาที่เกิดขึ้นอยู่เสมอมักจะอยู่ที่เรื่องความเป็นต้นกำเนิดของความรู้หรือหลักการขึ้นมาใหม่นั้นมีความชัดเจนในตัวของมันเองอยู่แล้ว และหลักการเพื่อความชัดเจนเกี่ยวกับความเป็นต้นกำเนิดหรือต้นตำรับขององค์ความรู้ที่สร้างขึ้นจากคุณนิพนธ์นั้น โดยหลักการแล้วคุณนิพนธ์ที่ได้รับการอนุมัติให้สอบผ่านจะต้องเป็นผลงานที่เป็นต้นคิดของนิสิตหรือนักศึกษาผู้ทำคุณนิพนธ์ฉบับนั้น หลักเกณฑ์ที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง และคณะกรรมการสอบคุณนิพนธ์ให้ความสำคัญมากในการวินิจฉัยและตัดสินในการสอบคุณนิพนธ์ในขณะเดียวกัน นิสิตหรือนักศึกษาจะต้องใช้มาตรฐานเบื้องต้นในการทำคุณนิพนธ์ของตนเช่นกัน

๗) **การสื่อสารข้อค้นพบที่เกิดจากงานวิจัยคุณนิพนธ์** จะต้องแสดงให้เห็นถึงความรู้และความสามารถในการสื่อสารข้อค้นพบของงานวิจัยอย่างมีประสิทธิภาพแบบมืออาชีพและในบริบทหรือสภาพแวดล้อมนั้นด้วย

๘) **ความแกร่งทางวิชาการ** คุณนิพนธ์จะต้องเป็นผลงานวิจัย ที่ได้ทำขึ้นด้วยความรอบครอบ ะมัดระวังมีความแกร่งทางวิชาการมีความยั่งยืน ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักศึกษาได้สำเร็จเสร็จสิ้นและผ่านการเป็นผู้ฝึกงานการทำวิจัยอย่างสมบูรณ์ และได้รับอนุมัติให้เข้าใจชุมชนวิชาการในสาขาวิชาการนั้นๆ การพิจารณาความแกร่งทางวิชาการนั้นทางหนึ่งก็คือพิจารณาจากการใช้วรรณกรรมในคุณนิพนธ์ ซึ่งโดยทั่วไปแล้วจะมีการอ้างอิง ประมาณ ๑๐๐ รายการ

๙) **การใช้ข้อมูลปฐมภูมิในการอ้างอิง** ข้อมูลที่ใช้ในการอ้างอิงในคุณนิพนธ์ ต้องเป็นข้อมูลปฐมภูมิเท่านั้นไม่สามารถใช้ข้อมูลทุติยภูมิอ้างอิงได้ ซึ่งข้อกำหนดดังกล่าวเป็นข้อกำหนดที่สำคัญในทางปฏิบัติมากเช่นกัน

๑๐) **การอ้างอิงและการไม่คัดลอกงานผู้อื่น** คุณนิพนธ์จะต้องมีการอ้างอิงอย่างถูกต้องโดยไม่มีการคัดลอกงานของผู้อื่นๆ ซึ่งถ้าหากมีกรณีนี้เกิดขึ้นกรรมการอาจปรับให้เป็นตกและดำเนินการลงโทษตามระเบียบข้อบังคับของสถาบันหรือมหาวิทยาลัยได้

๑๑) **ความถูกต้องตามรูปแบบคุณนิพนธ์** โดยคุณนิพนธ์จะต้องมีความถูกต้องตามรูปแบบที่สถาบันหรือมหาวิทยาลัยกำหนดไว้ ซึ่งถ้าหากไม่เป็นไปตามข้อกำหนดสถาบันหรือมหาวิทยาลัย จะไม่จัดสอบให้หรืออาจใช้มาตรการอื่นตามระเบียบข้อบังคับของสถาบันหรือมหาวิทยาลัยได้

๑๒) ความเหมาะสมที่จะตีพิมพ์คุณฉินพนธ์ จะต้องมืคุณค่าเพียงพอที่จะตีพิมพ์ในวารสารทางวิชาการซึ่งตีพิมพ์ผลงานวิจัยในสาขาวิชานั้นๆ วารสารทางวิชาการนี้เป็่นที่คาดหวังว่าจะต้องเป็นวารสารที่ตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิจัยในระดับชาติหรือระดับนานาชาติซึ่งก่อนอนุมัติให้ตีพิมพ์ได้นั้น จะต้องผ่านการตรวจสอบและกลั่นกรองอย่างเข้มขัน จากคณะบรรณาธิการหรือผู้ทรงคุณวุฒิกลั่นกรอง (Peer Review) อย่างเข้มขัน

๑๓) เกณฑ์มาตรฐานที่ใช้ประเมินคุณภาพคุณฉินพนธ์ ประเด็นที่เกี่ยวกับมาตรฐานคุณภาพของคุณฉินพนธ์ เนื่องจากการทำคุณฉินพนธ์นั้นส่วนใหญ่แล้วจะทำการวิจัยเชิงคุณภาพ ที่มีขั้นตอนหรือกระบวนการทศนัการวิจัย ยุทธศาสตร์การวิจัย และวิธีการวิจัย ที่แตกต่างจากการวิจัยเชิงปริมาณที่ทศนัการอยู่โดยทั่วไป ดังนั้นการประเมินคุณภาพคุณฉินพนธ์ที่เป็่นการวิจัยเชิงคุณภาพ จึงมีวิธีการประเมินที่แตกต่างออกไป และจำเป็นต้องระบุเกณฑ์ไว้ด้วยว่าในการทำคุณฉินพนธ์ จะใช้เกณฑ์มาตรฐานคุณภาพประเด็นใดบ้างเป็่นตัวชี้วัด มาตรฐานคุณภาพของคุณฉินพนธ์ และผู้ทำคุณฉินพนธ์จะมีวิธีการควบคุมคุณภาพของคุณฉินพนธ์ของตนได้

๑๔) การกำหนดเกี่ยวกับจริยธรรมและจรรยาบรรณนักวิจัย (The Ethical Protocol) เป็่นการประกันเกี่ยวกับมาตรฐานคุณภาพของคุณฉินพนธ์ การทำวิจัยเพื่อใช้เป็นคุณฉินพนธ์ส่วนใหญ่จะใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งมีความแตกต่างจากการวิจัยเชิงปริมาณอย่างมาก ทั้งทางด้านการกำหนดความรู้ (Ontology) การกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างผู้ทำวิจัยกับผู้ให้ข้อมูล (Epistemology) และระเบียบวิธีการวิจัย (Methodology) โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิธีการเก็บข้อมูลทำให้ผู้ทำวิจัยเข้าถึงข้อมูลอย่างลึกซึ้ง ซึ่งมีทั้งข้อมูลที่เป็นความลับอันอาจเป็่นโทษแก่ผู้ให้ข้อมูลถ้าเปิดเผยหรือมีการสืบเสาะและสามารถระบุตัวผู้ให้ข้อมูล โดยวิธีการใดๆ ก็ตามในการทำคุณฉินพนธ์อันจะถือเป็่นแบบอย่างของงานวิจัยต่อไป จึงต้องมีข้อกำหนดเกี่ยวกับประเด็นจริยธรรม และมาตรการที่นักวิจัยจะให้การคุ้มครองผู้ให้ข้อมูลเอาไว้ด้วย ซึ่งโดยทั่วไปแล้วผู้ทำวิจัยเชิงคุณภาพจะต้องถือเป็่นหลักปฏิบัติว่าจะไม่เปิดเผยชื่อผู้ให้ข้อมูล และในการเขียนรายงานการวิจัยจะต้องเขียนในลักษณะที่จะทำให้ผู้อ่านไม่สามารถตีความหรือสืบเสาะหรือระบุได้ว่า ใครเป็นผู้ที่ให้ข้อมูลข้อกำหนดดังกล่าวข้างต้นนี้ แม้จะเป็นข้อกำหนดที่เป็่นมาตรฐานทั่วไป แต่ก็นับว่ามีความสำคัญมากเพราะว่าคุณฉินพนธ์นั้นถือได้ว่าเป็นผลงานชิ้นสำคัญที่สุดในชีวิตของผู้บาระดับปริญญาเอกเป็่นคุณฉินพนธ์ ซึ่งจะคงอยู่ตลอดไป เมื่อสำเร็จการศึกษาไปแล้วไม่สามารถกลับไปแก้ไขได้อีก จึงต้องทำให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน

๑.๖.๕ การใช้เกณฑ์มาตรฐานตัดสินคุณภาพคุณวุฒินิพนธ์

กระบวนการผลิตให้มีคุณภาพหรือมาตรฐานของคุณวุฒิบัณฑิตหรือคุณภาพของผู้จบระดับปริญญาเอก ซึ่งจะต้องพิจารณาถึงหลักเกณฑ์มาตรฐานที่จะใช้ในการตัดสินคุณภาพคุณวุฒินิพนธ์ในขั้นสุดท้าย จากการพิจารณามาตรฐานของคุณภาพคุณวุฒินิพนธ์ทั้ง ๑๔ ข้อ ดังกล่าวข้างต้น สามารถนำมาประมวลเป็นหลักเกณฑ์มาตรฐานที่จะใช้ในการตัดสินระดับคุณภาพคุณวุฒินิพนธ์ในขั้นสุดท้ายได้ โดยปกติแล้วทางมหาวิทยาลัยจะกำหนดเกณฑ์มาตรฐาน ที่จะใช้ในการตัดสินขั้นสุดท้ายในการ สอบคุณวุฒินิพนธ์ ทั้งนี้เพื่อให้บัณฑิต/นักศึกษาได้ทราบตั้งแต่ต้นและมอบให้คณะกรรมการหรือผู้ทำหน้าที่เป็นกรรมการหรือผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกได้ใช้เป็นแนวทางในการตรวจพิจารณาตัดสินขั้นสุดท้ายในการสอบคุณวุฒินิพนธ์ อย่างไรก็ตาม หลักเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดโดยสถาบันหรือมหาวิทยาลัยต่างๆ เป็นแนวทางเพื่อพิจารณาทั้งการประเมินและการตัดสินขั้นสุดท้าย ตามข้อกำหนดของสถาบันหรือมหาวิทยาลัยฯ โดยมีข้อกำหนดที่สำคัญ ๔ ระดับ ดังนี้

ระดับที่ ๑ เป็นการสอบผ่านและสามารถเสนอสถาบันมหาวิทยาลัยเพื่ออนุมัติให้ได้รับปริญญาคุณวุฒิบัณฑิต โดยปกติแล้วจะต้องมีการแก้ไขปรับปรุงคุณวุฒินิพนธ์ด้วยเสมอ แต่เป็นการปรับปรุง/แก้ไขคุณวุฒินิพนธ์เพียงเล็กน้อย

ระดับที่ ๒ เป็นการสอบผ่าน โดยมีเงื่อนไขที่จะต้องปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ โดยใช้เวลาเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้เสร็จภายใน ๓ - ๖ เดือน

ระดับที่ ๓ เป็นการสอบคุณวุฒินิพนธ์มีเงื่อนไขให้ไปศึกษาค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติม จึงจะพิจารณาตัดสินให้คะแนน โดยให้เวลาในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมไม่เกิน ๖ เดือน

ระดับที่ ๔ เป็นการสอบไม่ผ่านโดยคณะกรรมการพิจารณาแล้วเห็นว่า ผลงานไม่มีคุณค่าตามมาตรฐานคุณวุฒินิพนธ์ และไม่มีทางใดที่จะแก้ไขให้ได้มาตรฐานระดับคุณวุฒินิพนธ์ได้

๑.๖ ปัญหาการปฏิบัติตามระบบประกันคุณภาพคุณวุฒิบัณฑิต

การปฏิบัติตามระบบในประกันคุณภาพการศึกษา(TQF) ทั้งนี้ พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 โดยในมาตรา 34 ได้กำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา(สกอ.) มีหน้าที่พิจารณาเสนอมาตรฐานการอุดมศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการ ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ ซึ่งคณะกรรมการการอุดมศึกษา จึงได้จัดทำมาตรฐานการอุดมศึกษาเพื่อใช้เป็นกลไกระดับกระทรวง

ระดับคณะกรรมการการอุดมศึกษาและระดับหน่วยงาน เพื่อนำไปสู่การกำหนดนโยบายของสถาบันอุดมศึกษา(วิทยาลัย/สถาบัน/มหาวิทยาลัย)ในการพัฒนาการอุดมศึกษาต่อไป โดยมาตรฐานการอุดมศึกษาดังกล่าว มีสาระสำคัญที่ครอบคลุมเป้าหมายและหลักของการจัดการศึกษาระดับ อุดมศึกษาของไทย และเป็นมาตรฐานที่คำนึงถึงความหลากหลายของกลุ่มหรือประเภทของสถาบันอุดมศึกษา ทั้งนี้เพื่อให้ทุกสถาบันสามารถนำไปใช้กำหนดพันธกิจและมาตรฐานในการปฏิบัติงานได้ โดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.)ในฐานะที่เป็นหน่วยงานกำกับและส่งเสริมการดำเนินการของสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งได้ดำเนินโครงการจัดทำกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย(Thai Qualifications Framework for Higher Education ; TQF : HEd) ประกาศใช้ ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๒ โดยกำหนดให้มหาวิทยาลัย/สถาบัน/วิทยาลัยฯ ต้องปฏิบัติตาม มคอ.2 มคอ.3 มคอ.5 และ มคอ.7 และการประเมินตนเอง(SAR) ประจำปีด้วย พร้อมทั้งการทวนสอบคุณภาพที่กำหนดไว้ใน มคอ.2 หมวดที่ 5 ข้อ 2 และหมวดที่ 7 ข้อ 7 เป็นต้น ดังเช่น การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ของนิสิต/นักศึกษายังไม่สำเร็จการศึกษา

การทวนสอบในรายวิชาที่เปิดสอนแต่ละปีการศึกษาไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๕ ทั้งภาคทฤษฎีภาคปฏิบัติ การสัมมนา การทำวิทยานิพนธ์ จะต้องสอดคล้องกับกลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ โดยให้เป็นความรับผิดชอบของอาจารย์ผู้สอนในการออกข้อสอบหรือกำหนดคลังและกระบวนการสอบ และมีการประเมินแผนการสอนสัมพันธ์กับการประเมินข้อสอบ การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอนจากผลการสอบ โดยคณะกรรมการประจำหลักสูตร และ/หรือ คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิทั้งจากภายในและภายนอกสถาบัน รวมถึงการประเมินอาจารย์ และการประเมินผลการเรียนการสอนโดยนิสิต/นักศึกษา ส่วนการทวนสอบในระดับหลักสูตร ให้มีระบบประกันคุณภาพภายใน(SAR) ของสาขาวิชาที่เปิดสอน ระบบประกันคุณภาพภายในระดับคณะ และระบบประกันคุณภาพภายในระดับสถาบัน เพื่อดำเนินการทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้และรายงานผล

หากดำเนินการตามกรอบ TQF ครบถ้วน จะเป็นหลักประกันคุณภาพและมาตรฐานในการทำคุณนิพนธ์ของนิสิต/นักศึกษา และการผลิตคุณวุฒิตัดให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานดี ฉะนั้น การปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา(TQF) ที่เริ่มใช้ในปี ๒๕๕๒ จึงเป็นระบบที่ดีคือ

๑) เป็นเครื่องมือการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน เพื่อวัดระดับการศึกษาตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ในส่วนที่เกี่ยวกับมาตรฐานการอุดมศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษาสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม

๒) เป็นเครื่องตัวชี้วัดคุณภาพอาจารย์ผู้สอน อาจารย์ที่รับผิดชอบหลักสูตร/สาขาวิชา และอาจารย์ที่อยู่ประจำสาขาวิชาฯ รวมทั้งระบบและกลไกการจัดการเรียนการสอน โดยเน้น “ผลการเรียนรู้ ๕ ด้าน (Learning Outcomes)” ของนิสิต/นักศึกษา ซึ่งเป็นมาตรฐานขั้นต่ำเชิงคุณภาพเพื่อประกันคุณภาพและมาตรฐานของคุรุภัณฑ์ (ที่กำลังเพิ่มขึ้นมากในประเทศไทย) ตามกรอบ TQF

๑.๘ ตัวอย่างชื่อเรื่องการทำวิจัยในระดับปริญญาเอก

๑. อิทธิพลของพฤติกรรมผู้นำวัฒนธรรมการทำงานในองค์กรและกิจกรรมการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีต่อผลการปฏิบัติงานของพนักงานรัฐวิสาหกิจ (The Influence of Leadership Behaviors, Organizational Culture and Human Resource Development on Employee Performance in State Enterprises)

๒. ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลของนโยบายบรรษัทภิบาล กรณีบริษัทจดทะเบียน (Factors Affecting the Effectiveness of Corporate Governance Policy : The Case of Thai Listed)

๓. อิทธิพลของวิธีปฏิบัติด้านทรัพยากรมนุษย์ต่อผลการปฏิบัติงานบุคลากรสายผู้สอนในสถาบันอุดมศึกษา (The Influence of Human Resource Practices on Performance of Thai Academics)

๔. การจัดการความหลากหลายในองค์กร : ตัวแบบทางด้านทรัพยากรมนุษย์เพื่อความเท่าเทียมกันของผู้มีอัตลักษณ์หลากหลายทางเพศ (Organizational Diversity Management : HR Model for Equality of Employees with different Sexual Orientation.)

๕. ผลกระทบจากมุมมองด้านทรัพยากรและองค์กรแห่งการเรียนรู้ต่อความสามารถในการสร้างสรรค์นวัตกรรมขององค์กรที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (The Impact of Resource Based View and Learning Organization on Innovativeness of Organization in Stock Exchange of Thailand.)

๖. สุขภาพองค์กรและการบริหารทรัพยากรมนุษย์ กรณีศึกษามหาวิทยาลัยของรัฐ (Organization Health and Human Resource Management.)

๗. การให้บริการสาธารณะทางอิเล็กทรอนิกส์จากมุมมองนโยบายสาธารณะและด้านทรัพยากร : กรณีศึกษาการให้บริการห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ของสถาบันอุดมศึกษา (E-Public Service from Public Policy and Resource – Based Perspective : Case studies of E-Library Service of Higher Education Institutions.)

๘. ผลกระทบเชิงประจักษ์ของสถานการณ์การแข่งขัน การจัดการความรู้บรรยากาศการเรียนรู้ ความพร้อมในการปรับตัวให้ทันการเปลี่ยนแปลงและนวัตกรรมที่มีต่อผลการดำเนินงานสาขาของ ธนาคารไทยพาณิชย์ จำกัด (Empirical Impact of Competition Rivalry, Knowledge Management, Learning Climate, Readiness to Change and Innovation on Performance of Siam Commercial Bank Branches.)

๙. ผลการดำเนินงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจากมุมมองแนวคิดองค์การแห่งการเรียนรู้และนวัตกรรมองค์การ(Organizational Performance of Small and Medium Enterprises(SMEs) from Concepts of Learning Organization and Organizational Innovation.)

๑๐. การจัดการบริการสาธารณะโดยวิธีการทำสัญญาจ้าง: กรณีศึกษาเทศบาลนครพิษณุโลกและ เทศบาลนครขอนแก่น (Public Service Management by Means of Contracting out : A Case Study of Phitsanuloke and Khon Kaen Municipalities)

๑๑. ตัวแบบสมรรถนะองค์การขององค์การบริหารส่วนตำบล (The Organizational Competencies Model for Tambol Administration Organization(TAO))

๑๒. ตัวแบบสมรรถนะผู้นำเชิงยุทธศาสตร์ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล (Strategic Leadership Competency Model for Mayor of the Tambon Administration Organization.)

๑๓. การจัดการศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ ในมหาวิทยาลัยราชภัฏ (Educational Management at the Doctoral degree level in Public Administration programs at Rajabhat Universities.)

๑๔. สมรรถนะการบริหารของผู้บริหารระดับกลางของอุตสาหกรรมการโรงแรม ภาคใต้ของ ประเทศไทย(The Management Competency of middle-level administration in the Hotel industry in the southern region of Thailand.)

๑๕. การจัดการทรัพยากรธรรมชาติของวัดป่า ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (The Natural Resources Management of Forest Temples in the Northeast of Thailand.)

๑๖. คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการตำรวจนครบาล(The Quality of work life of Bangkok Metropolitan police officers.)

๑๗. ประสิทธิภาพการนำนโยบายการควบคุมมลพิษทางอากาศไปปฏิบัติของนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด (The Implementation Effectiveness of the Air Pollution Control Policy of the Map ta put Industrial Estate.)

๑๘. การจัดการคุณภาพศูนย์สุขภาพชุมชนเด่น(The Management Excellent Community Health Care Centers.)

๑๙. การสร้างพลังสตรีในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ลุ่มน้ำชี (Women empowerment in Natural Resources and Environmental Management in the Chi River Basion.)

๒๐. คุณลักษณะผู้นำที่มีผลต่อประสิทธิภาพของผู้บริหารวิทยาลัยพยาบาลฯ(The Leadership Characteristics and Effectiveness of Administration at Nursing Colleges.)

๒๑. การบริหารจัดการเก็บภาษีอากร ศึกษากรณีกลุ่มภารกิจด้านรายได้ กระทรวงการคลัง
(Tax Administration : The Revenue Cluster at the ministry of Finance.)

๒๒. องค์การแห่งการเรียนรู้ในโรงพยาบาลของรัฐเขตกรุงเทพมหานคร(The Learning Organization of Government Hospitals Located in the Bangkok Metropolitan Area.)

๒๓. การวิเคราะห์นโยบายการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน(An analysis of decentralization policy on local economic development)

๒๔. ธรรมาภิบาลการบริหารงานคลังขององค์การบริหารส่วนตำบล(Good governance in financial Administration of Sub-district Administration Organizations)

๒๕. การวิเคราะห์นโยบายการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน(An analysis of decentralization policy on local economic development)

๒๖. การบริหารโรงพยาบาลชุมชนภายใต้การสร้างหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า
(Community Hospital Management under Universal Coverage Health care policy)

๒๗. การพัฒนาอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาไทย : ศึกษาเปรียบเทียบมหาวิทยาลัยของรัฐและมหาวิทยาลัยเอกชน (Faculty development in thaihigher education a comparative study of public and private universities)

๒๘. ระบบการบริหารผลการปฏิบัติงานของสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทย : กรณีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ (Performance management systems in higher educations in Thailand : A case study of Chulalongkorn university and south-east Asia University)

๒๙. สมรรถนะของผู้บริหารในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล (Competency of administrators at Rajamangala University of technology)

๓๐. ค่านิยมการจัดการกับผลการปฏิบัติงานของข้าราชการระดับสูงในราชการพลเรือนไทย (Managerial Values and Job Performance of High-ranking Government Officials in the Thai Civil Service.)

๓๑. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อสมรรถนะของนักพัฒนาทรัพยากรมนุษย์กองทัพอากาศ (Factors Influencing Competencies of Professionals in Human Resources Development in the Royal Thai Air Force.)

๓๒. ความสำเร็จในการนำนโยบายธรรมาภิบาลไปปฏิบัติของเทศบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (The Success of Good Governance policy implementation of municipalities in Noretheastern Region.)

๓๓. การพัฒนาภาวะผู้นำของปศุสัตว์จังหวัด กรณีศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (The Development of Leadership of live Stock officers in the Northeastern Province)

๓๔. ประสิทธิภาพการจัดเลือกตั้งให้สุจริตและเที่ยงธรรม กรณีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (The Effectiveness of justic and fair el.exction A case study of 23 December 2007 of the house of representators election.)

๓๕. ยุทธศาสตร์ในการเผยแผ่ศาสนาธรรมในยุคโลกาภิวัตน์ กรณีศึกษาวัดพระธรรมกายและวัดหนองป่าพง (Tratagy of Dhamma propagation in globalization Era, A case study of Phadhamagay)

๓๖. ความสำเร็จในการนำนโยบายธรรมาภิบาลไปปฏิบัติของเทศบาลในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (The success of good governance policy implementation of municipation in)

๓๗. การพัฒนาทุนมนุษย์โรงเรียนระดับประถมศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์ (Human capital development in elementary school in Nakonsavan province.)

๓๘. ยุทธศาสตร์การสร้างตัวแบบทุนทางปัญญาของกองทัพเรือ (A Strategic of Human capital as an Intellectual Model for Royal Thai Navy.)

๓๕. ยุทธศาสตร์การพัฒนภาวะผู้นำให้บริการของผู้บริหารมหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (Developmental Strategic of Servant Leadership of Executives of Rajabhat University in the Northeast)

๔๐. ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่มีต่อประสิทธิผลในการบริหารงานขององค์การปกครองท้องถิ่น ศึกษากรณี : องค์การปกครองท้องถิ่นภาคเหนือตอนล่าง 9 จังหวัด (The Leadership of Administration in Accordance with Administration Efficiency of Local Administration Organization A Case Study of 9 Local Administration Organizations in The Lower North Region.)

๔๑. กลยุทธ์การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของกองบังคับการตำรวจท่องเที่ยวที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (The Human resource development strategy of the tourist policy division royal police.)

๔๒. พัฒนาการและลักษณะของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรระดับปริญญาตรีในประเทศไทย (The development and characteristic of undergraduate programe public administration in Thailand)

๔๓. การจัดการทรัพยากรน้ำในกลุ่มน้ำชี-มูล เพื่อป้องกันอุทกภัยจังหวัดอุบล (The development and characteristic of undergraduate programe in public administration in Thailand.)

๔๔. ยุทธศาสตร์การสร้างตัวแบบการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน ในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง (Strategies for Model construction of sustainable Tourim in Lower central Plain Province.)

๔๕. รูปแบบการพัฒนภาวะผู้นำที่พึงประสงค์ตามแนวพุทธของผู้บริหารสตรีในมหาวิทยาลัยของรัฐ (The Buddhist Approach to development of Desirable Leadership of Women Administrators in Government Universities)

๔๖. ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการศึกษาด้านพระปริยัติธรรมของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร (The Management of Buddhist Study in the schools Sangha Morality Teaching in Bangkok, Thailand)

๔๗. บทบาทการบริหารจัดการการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในเขตปกครองคณะสงฆ์ ภาค 2 (Management Model of Buddhism Propagation of Sangha Administration Organization, Region 2)

๔๘. รูปแบบภาวะผู้นำตามหลักพระพุทธศาสนาของผู้บริหารมหาวิทยาลัยสงฆ์ไทย (The Model of Buddhist Leadership of Thai Sangha University Executives)

บทที่ ๒

ระเบียบวิธีการวิจัย

ระเบียบวิธีการวิจัย (Research methodology) เป็นกระบวนการหรือขั้นตอนที่ดำเนินการศึกษาค้นคว้าทุกขั้นตอนเพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้ใหม่ และครอบคลุมไปถึงวิธีการวิจัยและเทคนิคของการวิจัย โดยระเบียบวิธีการวิจัยหนึ่งๆอาจใช้เทคนิคหรือวิธีการวิจัยได้หลายรูปแบบ ซึ่งวิธีการวิจัยหรือเทคนิคการวิจัยจะเป็นการทำการกิจกรรมตามขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งของการทำวิจัย และระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์ยังได้จำแนกออกเป็น ๓ แบบ คือ ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research Methodology) ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research Methodology) และระเบียบวิธีการวิจัยเชิงประจักษ์ (Empirical Research Methodology) โดยการทำวิจัยจะต้องทำตามแบบหรือระบบระเบียบของสถาบันการศึกษานั้น เช่นเดียวกับการปฏิบัติงานจะต้องยึดหรือการปฏิบัติไปตามกฎระเบียบ ประกาศและข้อบังคับขององค์การหรือหน่วยงานนั้น ๆ โดยเกณฑ์มาตรฐานของขั้นตอนหรือระเบียบวิธีการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย ๑) การกำหนดหัวข้อเรื่องหรือปัญหาและนิยามของปัญหา ๒) การทบทวนเอกสาร(บริบทเกี่ยวกับเรื่องที่ทำการวิจัย แนวคิด/ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง) ๓) การกำหนดวัตถุประสงค์และสมมติฐานการวิจัย ๔) ประชากร/ขนาดกลุ่มตัวอย่างและการสุ่มตัวอย่าง ๕) การสร้างและทดลองเครื่องมือวิจัย ๖) การเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล ๗) การสรุปผล/ข้อค้นพบและการอ้างอิง และ ๘) การวิพากษ์หรือผู้ทรงคุณวุฒิกลั่นกรองก่อนเผยแพร่ไปสู่สาธารณะหรือผู้ใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัยต่อไป (สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, ๒๕๔๖ : ๑๓)

สำหรับการทำวิจัยเพื่อใช้เป็นวิทยานิพนธ์หรือดุษฎีนิพนธ์ (Dissertation) มีทั้งวิธีการวิจัยในเชิงคุณภาพ(Qualitative Research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งเป็นวิธีค้นหาความรู้และความจริงที่ใช้ข้อมูลเชิงตัวเลขหรือสถิติเป็นหลัก โดยระเบียบวิธีการวิจัยใน **บทที่ ๒** นี้ ได้ยกตัวอย่างการวิจัยเชิงปริมาณ ทั้งนี้เพราะเป็นที่นิยมในการทำวิจัยทางสังคมศาสตร์ แต่ถ้าเป็นการทำวิจัยในระดับสูงเพื่อเป็นวิทยานิพนธ์/ดุษฎีนิพนธ์ และการขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการ ตั้งแต่ระดับรองศาสตราจารย์ขึ้นไป ส่วนใหญ่ทำวิจัยทั้งการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งข้อมูลด้านเชิงปริมาณเพื่อยืนยันหรือสนับสนุนข้อมูลทางเชิงคุณภาพนั่นเอง

อย่างไรก็ตามไม่ว่าจะเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพหรือการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แบ่งส่วนประกอบออกเป็น ๓ ส่วนคือ ส่วนประกอบตอนต้น ส่วนเนื้อหา/เนื้อเรื่อง และส่วนประกอบตอนท้าย โดยส่วน